

Saatja: Meelika Liiv <meelika.liiv@rtk.ee>
Saadetud: 25.04.2023 13:37
Adressaat: AKI info <info@aki.ee>
Teema: RE: vastus teie 27.03.2023 pöördumisele
Manused: Küsimus AKI-le.docx

Tere

Seoses teie vastusega, tekkisid mõned täpsemad küsimused (esitan failina).

Lugupidamisega

Meelika Liiv-Tamsar
Riigihangete spetsialist

Telefon: +372 663 8220
www.rtk.ee
meelika.liiv@rtk.ee

From: AKI info <info@aki.ee>
Sent: Monday, April 24, 2023 3:30 PM
To: Meelika Liiv <meelika.liiv@rtk.ee>
Cc: RMIT Andmekaitse <andmekaitse@rmit.ee>
Subject: vastus teie 27.03.2023 pöördumisele

Tere!

Olete pöördunud meie poole küsimusega, mis puudutab riigihangetes sotsiaalsete kriteeriumite rakendamise soodustamist eesmärgiga aidata tööturule vähenenud töövõimega inimesi ja hoolduskoormusega inimesi. Teie sõnul soovite anda nõu teatud eelise just sellistele töötajatele, kuid neil tekib riigihankemenetluse käigus kohustus ka vastavad tõendid esitada. Seoses sellega tekkis teil küsimus, et üks olukord on see, kui inimene on nõus ise avaldama enda terviseandmeid (nt esitama puudega isiku kaardi või muu tõendi vähenenud töövõime kohta), kuid kas inimesel on õigus avaldada terviseandmeid (tõend puude kohta) nt enda lapse kohta, keda ta hooldab?

Iseenesest oleks teie küsimusele väga lihtne vastus, kui küsimus seisneks üksnes selles, kas alaealise eest võib anda nõusoleku tema vanem olgugi, et jutt käib eriliiki andmetest ehk terviseandmetest. Alaealise või piiratud teovõimega inimese eest annab tõepoolest nõusolekuid tema seaduslik esindaja ehk eestkostja. Vähenenud töövõimega inimeste puhul võib ilmselt olla nii selliseid, kellele on ametlikult määratud eestkoste. Ent tõenäoliselt võib olla ka nii, et teovõimet ei ole piiratud. Sellisel juhul tegutseb

isik jätkuvalt enda nimel sh annab nõusolekuid. Täpsemalt soovitame piiritlemise küsimuses küsida nõu õigusnõustajalt.

Ent teie küsimuse eeldus on paraku vale. Nimelt ei töötle avaliku sektori asutus üldjuhul isikute andmeid nõusoleku alusel. Rõhutan üldjuhul, siiski esineb olukordi, kus see võimalik on. Kuid kõnealusel juhul on jutt terviseandmetest ehk eriliiki andmete töötlustest, mida reguleerib isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 9 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex%3A32016R0679>). Kuigi viidatud artikli lg 2 p a) räägib küll selgesõnalisest nõusolekust, siis samal ajal tuleb silmas pidada ka artiklis 7 sätestatud nõusoleku andmise tingimustest. Artikli 7 lg 4 ütleb, et Selle hindamisel, kas nõusolek anti vabatahtlikult, tuleb võimalikult suurel määral võtta arvesse asjaolu, kas lepingu täitmise, sealhulgas teenuse osutamise tingimuseks on muu hulgas seatud nõusoleku isikuandmine andmete töötlemiseks, mis ei ole vajalik kõnealuse lepingu täitmiseks. Sätte mõtet selgitab põhjenduspunkt 42, kus on öeldud, et **nõusolekut ei tohiks lugeda vabatahtlikult antuks, kui andmesubjektil pole tõelist või vaba valikuvõimalust või ta ei saa kahjulike tagajärgedeta nõusoleku andmisest keelduda või seda tagasi võtta.** Seda täiendab veel põhjenduspunkt 43, mis ütleb, et **selle tagamiseks, et nõusolek on antud vabatahtlikult, ei tohiks nõusolek anda isikuandmete töötlemiseks kehtivat õiguslikku alust konkreetsel juhul, kui andmesubjekt ja vastutav töötleja on selgelt ebavõrdses olukorras, eriti juhul kui vastutav töötleja on avaliku sektori asutus, ning seega on ebatõenäoline, et nõusolek anti selle konkreetse olukorra kõigi asjaolude puhul vabatahtlikult. Nõusolekut ei loeta vabatahtlikuks, kui ei ole võimalik anda erinevatele isikuandmete töötlemise toimingutele eraldi nõusolekut, ehkki see on üksikutel juhtudel asjakohane, või kui lepingu täitmine, sealhulgas teenuse osutamine, on pandud sõltuma sellisest nõusolekust, ehkki see ei ole lepingu täitmiseks vajalik.**

Teie poolt kirjeldatud juhul ei ole kindlasti tegemist vabatahtlikult antud nõusolekuga oma terviseandmete töötlemiseks, kui teenuse saamine on selgelt sõltuvuses selliste andmete esitamisest ja isikul puudub võimalus oma nõusolekut tagasi võtta. Ülalolevale teie kirjeldusele tuginedes saaks selline andmetöötlus tugineda üksnes selgele õiguslikule alusele, mis tuleneb mingist õigusaktist.

Rõhutame siiski, et meie arvamus on antud tuginedes pelgalt teie poolt e-kirjas kirjeldatud teadmata täpsemaid asjaolusid. Selle pinnalt tundub hetkel, et sotsiaalsete kriteeriumite rakendamine riigihangetes vajaks veel läbimõttlemist. Soovitan kindlasti konsulteerida veel asutuse andmekaitse spetsialistiga ning vajadusel võtke meiega uuesti ühendust, et saaksime kokku leppida kohtumises, mis võimaldaks teid lahenduste otsimisel paremini aidata.

Edastasime teie kirja koopiana ka Riigi Tugiteenuste Keskuse privaatsustingimustes viidatud e-postiaadressile, kuhu peaks edastama kirjad andmekaitse küsimustes.

Loodame, et neist selgitustest on abi.

Kõike paremat soovides
Andmekaitse Inspektsioon

www.aki.ee

Käesolev e-kiri võib sisaldada asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet. Kui te ei ole selle kirja adreesaat, palun võtke ühendust saatjaga ning kustutage e-kiri arvutist.

This e-mail may contain information which is classified for internal use. If you are not the intended recipient of this message, please notify the sender immediately and delete the message.